

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Henrici Canisi[i] Noviomagi, Belgæ, Jn Academia
Ingolstadiensi SS. Canonum Profess. Ordinarii & Primarii,
Opera Quæ De Ivre Canonico Reliqvit**

Canisius, Heinrich

Coloniae Agrippinae, 1662

Tit. XVII. De officio Legati.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62169](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62169)

in 6, Et licet à sententia excommunicationis à Suffraganeo lata, nulla provocatio detur; tamen rectè ad Archiepiscopum recurritur pro ea remittenda, servatà tamen iuris formà, in cap. Ad reprimendam 8, Ext. De off. iud. ord. cap. Qua fronte 2 5 Ext. De appellat. c. Per tuas 10, Ex. De sentent. excom. Vide si qua alia sint, qua competunt Archiepiscopo, in Gl. Et apud Panorm. ad d. c. Pastoralis 11, de off. iud. ord. Et Hostien. in Summa de off. ord. num. 3.

§. 6. De potestate Romani Pontificis.

Solus Romanus Pontifex hac prerogativà utitur, ut is omnia jura Episcopalia, non solum Romæ, sed & ubilibet locorum in omnes Ecclesias & Christianos exerceat, can. Patet can. Ipsi 1 x quest. 3, can. Qui se sicut II quest. 6, cap. 2, De preben. lib. 6, si quidem Romana Ecclesia, ut dicitur inquit canon, non ab Apostolis, sed ab ipso Domino Salvatore nostro primatum obtinuit, & eminentiam po-

testatis super universas Ecclesias, ac totum Christiani populi gregem assecuta est, can. 2, dist. 2 1.

NOTATIO in Tit. 16.

a Ordinarius in omnia crimina Ecclesiasticorum sue Diocesis rectè inquirat, eaque vindicet, cap. Cum Episcopus 7, De off. ord. in 6, Præmissa tamen publica fama perpetrati criminis, quæ vicem accusatoris obtinet, c. Cum oportet 19, §. tertiz, cap. Equaliter, 24, §. debetigitur Ex. De accus. sicut latius dicitur in §. quam tamen inf. De accusat. In laicos non inquirat, nisi sit crimen Ecclesiasticum, vel merum, veluti heresis, simonia, concubinatus, adulterium quoad separationem tori, vel mixtum, id est, utriusque fori, tam Ecclesiastici quàm secularis; ut sunt, sacrilegium, blasphemia, sortilegium, divinatio, usura, de quibus apud Dd. ad cap. Cum non ab homine Ext. De judic. Vt tamen & hic diffamatio precedat, prout antè dictum est de Clericis.

DE OFFICIO LEGATI.

TITULUS XVIII.

§. 1. Cur Legati introducti.

Quia verò Summus Pontifex pro cura sua Christianum gregem, singulis Ecclesiis adesse non potest, multaque pæsepe accidunt, quæ ejus iudicium & auctoritatem desiderant, idcirco in Provincias interdum vel Legatos suos mittit, vel ibidem aliis mandat legationis officium, cap. 1, De consuet. in Extravag. commun.

§. 2. De triplici genere Legatorum.

Horum itaque Legatorum triplex genus est, cap. 1, hoc tit. in 6, Et cap. 6, Ext. eod. Aut enim sunt Legati Cardinales, qui cum de latere S. Pontificis sumantur, vocantur Legati de latere; aut sunt Legati missi, qui extra ordinem Cardinalium constituuntur; aut sunt Legati nati, qui legationis munus singulari privilegio S. Pontificis, suæ dignitati annexum habent; ita dicti, quòd quasi nati unà cum dignitate videantur: cujusmodi sunt in Anglia, Cantuariensis, cap. 1, Ext. eod. in Germania, Salisburgensis, Archiepiscopi.

§. 3. Qua spectant ad officium Legatorum.

Itaque officium Legatorum est, ut in Provinciis sibi decretis, vice S. Pontificis noxia evellant & dissipent, salutaria inducant & promoveant, cap. 2, b. tit. in 6, d. cap. 1, De consuet. cap. Mandata 6,

Ext. De presump. & Provincialium causas veluti iudices ordinarii audiant & cognoscant, cap. 1, Ext. h. tit. juncto d. cap. 2, in verb. ordinarios reputantes. Nam & ad eos a Provincialibus rectè appellatur, d. c. 1, eod. Et ibi Panorm. vide Et Hostien. hic in Summa num. 3.

§. 4. Legati in quibus à se invicem distant.

Inter Legatos verò hoc discriminis est; quòd Legato de latere Provinciam suam ingrediente, suspendatur aliorum Legatorum, si qui in eadem Provincia sunt, officium, donec ipse rursus egrediatur, cap. Volentes 8, Ext. eod. Item quòd Legatus de latere possit absolvere quòvis excommunicatos propter injectionem manuum in Clericos, cap. Excommunicatos 9, eod. Et ibi Panorm. c. Ad eminentiam 20, Ext. de sent. excom. nec non beneficia vacantia conferre, etiam si spectent ad præsentationem patroni Clerici, cap. 1, eod. in 6, cap. Dilatus 6, Ext. eod. Quæ non æquè permittuntur aliis Legatis, absque speciali mandato Summi Pontificis, jam dictis jurib. 2.

§. 5. Exceptio in Legato de latere.

Prælaturis tamen Cathedralium, Regularium, & Collegiarum Ecclesiarum; item dignitati-

Kkkk

bus

bus Ecclesiarum Cathedralium majoribus, quæ per electionem conferuntur, abstinere oportet Legatum etiam de latere, *cap. penult. od in 6*, sicut & à translatione Episcoporum, ab unione & divisione Episcopatum, *c. 2, e. 4, eod. in 6*.

§. 6. Collatio beneficii Ecclesiastici per Legatum vel alium Ordinarium facta habenti aliud beneficium, an valeat.

Sanè si Legatus Sedis Apostolicæ illi conferat beneficium, qui aliud obtinet beneficium, nullâ ejus mentione factâ, nullius momenti est collatio, *c. fin. eod. in 6, cap. 2, De offic. ord. in Clem.* cum & idem obtineat in collatione S. Pontificis, *cap. Si motu proprio 23, De præben. lib. 6*, licet diversam sit in aliis collatoribus inferioribus, *d. cap. 2, in*

Clem. vido inf. de consec. præb. §. illud cum seqq.

§. 7. De causa specialiter mandata alteri, aut ad S. Pontificem remissa per Legatum.

Neque potest Legatus causam specialiter à S. Pontifice alteri demandatam ad suam notionem trahere, *c. 2, Ext. hoc tit. ubi & ratio redditur*, neque etiam de ea cognoscere, quam remisit ad S. Pontificem; *c. 5, Ext. eod. ubi & ratio*.

NOTATIO in Tit. 17.

a. Nisi quædam Legatis missis permissum sit, absolute subditos in Provincia, *cap. 9. & ibi laicus Panorm. Ext. eod. Ideoque in textu additum est*, Non æquè.

DE OFFICIO ET POTESTATE IUDICIS DELEGATI.

TITULUS XVIII.

§. Iudices delegati qui?

Solent & interdum Summi Pontifices, alique Episcopi & Legati Sedis Apostolicæ, cum ordinariam jurisdictionem habeant, (Nam ordinarii omnes recte causas delegant, *l. Mores 5, D. De jurisdic.*) causas ad forum suum spectantes aliis delegare, id est, demandare, qui vice suâ eas cognoscant vel dirimant: qui & idcirco delegati Iudices dicuntur, *1000 tit. Ext. & in 6, De off. & potest. jud. deleg.* Quod autem Legati Sedis Apostolicæ ordinarii sint & causas delegare possint, probat textus in *c. 2, De offic. legati in 6, juncto c. fin. Ext. hoc nostro tit. & c. unico eod. in Clement.*

§. 2. Causa simpliciter delegata quæ veniant.

Hic igitur, licet simpliciter causæ delegatio facta sit, possunt nihilominus & citare partes, & coercere contumaces, & recipere testes, aliaque perficere, quæ ad expeditionem causæ pertinent, cum & hæc tacitè delegatione contineantur, *cap. Præterea 5, cap. Prudentiam 21, §. penult. Ext. h. tit.* Cuius jurisdictionis, inquit eleganter I. C. Labolenus, data est, ea quoque concessa esse videntur, sine quibus jurisdictionis explicari non potest, *l. 2, D. De jurisd. om. jud.*

§. 3. Omnes actus judiciales sigillatim vel conjunctim demandari possunt.

Non minus tamen recte omnes actus judiciales expressè demandantur, siue conjunctim siue

sigillatim, *c. 7, De off. ord. in 6, c. 4, hoc tit. in 6. Super questionum 27, c. Pastoralis 28, §. 1, c. Cum te 8, Ext. eod. ad eod. & executio rei judicæ, d. c. Pastoralis §. quia verò, cap. 5, Ext. De sent. & re jud. l. 6, & l. 8, C. De execut. rei jud. licet aliud ianere videatur Justiniani constitutio, Novell. 60, Vt defuncti seu funera §. illud, Auth. Adhac C. De jud. cuius mentio fit in d. cap. Super questionum §. intensionis.*

§. 4. An qua meri Imperii sunt delegari possint?

Hinc quæsitum est, An ea, quæ meri Imperii sunt, hoc est, quæ concernunt publicorum iudiciorum cognitionem vel coercionem, *l. 1, D. De off. ejus & l. Solet 6, D. De offic. præcons. possint alteri delegari? Si jus Civile consulamus, negandum quidem videretur, per textum in l. 1, De off. ejus in §. illud Novell. 128, de collationib. at aliud jure Canonico receptum est, quo permittitur Episcopis, aliisque Prælati & Clericis, jurisdictionem temporalem habentibus, mandare laico criminum cognitionem & coercionem, ne si per se exercent, irregularitatis notam incurrant, *cap. fin. Ne clerici vel monachi lib. 6.**

§. 5. Una vel etiam plures res, uni vel pluribus rectè delegantur.

Præterea non tantum una, sed & plures simul causæ, imò & universitas causarum, id est, omnis jurisdictionis à iudice Ordinario rectè demandatur, *qui*